

14.03.2018

Каталоги китів і мікропластик в океані – майбутня українська експедиція в Антарктику робитиме 5 нових типів досліджень

Учасники 23-ї Української антарктичної експедиції почнуть проводити нові види досліджень. Про це розповів в. о. директора Національного антарктичного наукового центру (НАНЦ) Є. Дикий 14 березня 2018 р. у МОН ([Національний антарктичний науковий центр](#)).

Зокрема, ідеться про п'ять нових біологічних досліджень. Насамперед дослідники започаткують фотоідентифікаційні каталоги китів, а також оновлять і продовжать такі ж каталоги тюленів Ведделла. Особисте «упізнання» кожного кита чи тюленя дозволяє краще відстежувати шляхи їх міграції і розробити ефективніші програми їх збереження.

У ґрунтах Антарктики науковці вивчатимуть мікробні угруповання та їх засоби пристосування до екстремальних умов, а за залишками луски, шкіри та іншими «екологічними ДНК» у воді визначатимуть склад живих організмів. На відміну від традиційних методів, метод e-ДНК дозволяє визначити «генетичні сліди» всіх видів тварини, які побували у воді протягом останніх трьох днів. Таким чином, є змога отримати повніший список фауни Антарктиди та запровадити точніший і швидший метод моніторингу стану екосистеми.

Ще два види досліджень будуть спрямовані на вивчення забруднення довкілля. Перший стосуватиметься вивчення вмісту мікропластику у воді та донних осадах. Другий – аналізу вмісту хімічних забрудників у тканинах риб та молюсків. Такі дослідження покажуть динаміку переносу забруднення між континентами. Також це дасть додаткові аргументи для обмеження використання певних хімічних речовин чи зменшення використання пластикової тари у світі.

«Ми маємо амбітну ціль – за кілька років перетворити острів Галіндез, де розташована наша станція, на постійну екологічну «обсерваторію». Саме для цього й розширюється список досліджень, які проводитимуть українські полярники. Результати цих досліджень даватимуть нам спектр необхідних даних, за якими можна буде визначати реакцію екосистеми на зміни клімату», – зазначив Є. Дикий.

Він також розказав про пріоритетні напрями роботи НАНЦ у найближчі роки. Наприклад, діяльність науковців не обмежуватиметься лише територією станції. Передусім планується відновити морські дослідження в Південному океані, а в перспективі – рухатися вглиб Антарктики та розвивати наукові дослідження в Арктиці.

Ще одне важливе питання – відновлення гендерної рівності під час відбору сезонних та річних експедицій на станцію.

«Недопуск жінок на українську антарктичну станцію – неподобство, нечуване у 21 столітті. Це особливо образливо, враховуючи успішну участь жінок у найперших, найбільш героїчних українських експедиціях у 1990-ті роки. Відтепер українська станція відкрита для всіх, незалежно від статі та гендеру», – підкреслив очільник НАНЦ.

Також серед пріоритетів – широка співпраця з міжнародними партнерами та громадськістю, розробка нової державної програми досліджень в Антарктиці на 2021–2030 рр.

«Ми маємо багато переваг в Антарктиці. На нашій станції раніше, ніж на інших, відчуються зміни клімату, на ній десятиліттями ведеться низка спостережень, вона працює впродовж усього року. Водночас в Україні є фахівці в усіх сферах антарктичних досліджень – біологічних, геофізичних, метеорологічних, океанологічних тощо. І ми повинні використовувати це наповну, адже наразі полярні дослідження – одні з найперспективніших у світі. І тут Україна має сильні позиції», – відзначив Є. Дикий.

Нагадуємо, що [1 березня 2018 р. 12 учасників нової щорічної експедиції на українську антарктичну станцію Академік Вернадський закінчили обов'язкове навчання](#). На наступний тиждень заплановано урочисті проводи 23-ї експедиції, під час яких традиційно відбудеться прес-конференція.

Також раніше Є. Дикий повідомив, що [нормальний Інтернет на станції Академік Вернадський має з'явитися вже цього року](#).